

วารสารสมุนไพร

ธงชัย สุขเสวต*
รัชณี จันทร์เกษ†

**ตำรับเบญจโลกวิเชียรมีฤทธิ์ลดไข้และแก้
ปวดในหนูเม้าส์และหนูแรท***

อนุสรา จงธนาพงษ์*, จตุพงศ์ สิงหราไชย**, ชนิตา
พลาณุเวช**, นิจศิริ เรืองรังษี*, ภัสราภา โตวีวัฒน์**

*ภาควิชาเภสัชวิทยาและสรีรวิทยา คณะเภสัชศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

Journal of Health Research. 2553, 24(1): 15-22.

ตำรับเบญจโลกวิเชียรเป็นตำรับยาไทยที่มี
การนำมาใช้ในการลดไข้อย่างกว้างขวาง ซึ่งตำรับยา
นี้ประกอบด้วย รากของต้นชิงชี่ (*Capparis micra-*
cantha) คนทา (*Harrisonia perforate*) ย่านาง
(*Tiliacora triandra*) ไม้เท้ายายม่อม (*Cleroden-*
drum petasites) และ มะเดื่อชุมพร (*Ficus race-*
mosa) อย่างไรก็ตามมีการศึกษาทางวิทยาศาสตร์เพื่อ

*คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

†สำนักวิชาการ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการ
แพทย์ทางเลือก

พิสูจน์ฤทธิ์ทางชีวภาพของตำรับนี้น้อยมาก ผู้วิจัยจึง
ทำการศึกษาวิจัยฤทธิ์ในการลดไข้ (antipyretic ac-
tivity) และฤทธิ์แก้ปวด (analgesic activity)
ของสารสกัดจากตำรับยานี้ในสัตว์ทดลอง คือ ฤทธิ์
ลดไข้ในหนูแรท และฤทธิ์แก้ปวดในหนูเม้าส์ จาก
การวิจัยพบว่า สารสกัดเบญจโลกวิเชียรมีฤทธิ์ลดไข้
ในหนูแรทที่ทำให้เป็นไข้ได้ โดยมีความแรงใกล้เคียง
กับยาลดไข้แก้ปวดแอสไพริน สำหรับฤทธิ์แก้ปวด
นั้นสารสกัดตำรับเบญจโลกวิเชียรก็มีฤทธิ์แก้ปวดใน
โมเดลปวดต่างๆ ในสัตว์ทดลอง การศึกษา
เป็นการยืนยันฤทธิ์ลดไข้ของตำรับยาเบญจโลกวิเชียร
นอกจากนี้ยังพบว่าตำรับยานี้มีฤทธิ์แก้ปวดในสัตว์
ทดลองได้ ซึ่งน่าสนใจที่จะนำมาพัฒนาศึกษาต่อ
เนื่องจากสามารถนำมาใช้แก้ปวดได้ในมนุษย์หรือไม่
ซึ่งต้องการการศึกษาทางคลินิกในมนุษย์ต่อไป

*Anusara Jongchanapong, Chatubhong Sing-
harachai, Chanida Palanuvej, Nijisiri Ruangrungsi
and Pasarapa Towiwat. (2010) Antipyretic and
antinociceptive effects of ben-cha-lo-ka-wi-chian
remedy. *Journal of Health Research. 24(1): 15-22.*

การนวดแผนไทยสามารถลดอาการปวด ความตึงของกล้ามเนื้อและความวิตกกังวลในผู้ป่วยที่มีอาการปวดไหล่เรื้อรังแบบ scapulocostal syndrome

วิศรุต บุตรอากาศ*, วิชัย อึ้งพินิจพงศ์*, อุไรวรรณ ชัชวาลย์*, ปรีดา อารยาวิชานนท์**

*สาขาวิชากายภาพบำบัด คณะเทคนิคการแพทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Journal of Bodywork & Movement Therapies. 2555, 16: 57-63.

อาการปวดไหล่เรื้อรังแบบ scapulocostal syndrome พบได้บ่อยในผู้ป่วยที่เป็นโรคปวดกล้ามเนื้อและกระดูกแบบเรื้อรัง ซึ่งอาการปวดมักเริ่มต้นที่กระดูกสะบักและอาจปวดลามไปที่คอและแขน ซึ่งการรักษาแบบต่างๆ ก็ให้ผลที่แตกต่างกัน สำหรับการนวดไทยที่พบว่าสามารถเพิ่มการไหลเวียนเลือดลดอาการเจ็บปวด และช่วยผ่อนคลายกล้ามเนื้อได้ จึงอาจนำมาใช้ในการรักษาบรรเทาอาการปวดไหล่ชนิดนี้ กลุ่มนักวิจัยจึงทำการศึกษาผลการรักษาด้วยวิธีการนวดไทยในการรักษาอาการปวด ความตึงของกล้ามเนื้อ และความวิตกกังวลในผู้ป่วยที่เกิดจากอาการปวดไหล่ชนิดนี้ เปรียบเทียบกับวิธีการรักษาด้วยการทำกายภาพบำบัด โดยใช้ความร้อนและอัลตราซาวด์ ผลการวิจัยก็พบว่า การนวดไทยสามารถลดอาการปวด อาการกล้ามเนื้อตึง ความวิตกกังวลลงได้ในผู้ป่วยปวดไหล่เรื้อรังชนิดนี้ โดยผลการรักษาที่ได้ดีกว่าการรักษาด้วยวิธีการกายภาพบำบัดโดยไม่พบอาการข้างเคียงที่เกิดขึ้นจากการนวดไทย

ดังนั้นการนวดไทยจึงเป็นวิธีการรักษาทางเลือก ที่อาจนำมาใช้ในการรักษาผู้ป่วยที่มีอาการปวดไหล่เรื้อรังแบบ scapulocostal syndrome นี้ได้

*Vitsarut Buttakat, Wichai Eungpinichpong, Uraiwon Chatchawan, Preeda Arayawichanon (2012) Therapeutic effects of traditional Thai massage on pain, muscle tension and anxiety in patients with scapulocostal syndrome: A randomized single-blinded pilot study. *Journal of Bodywork & Movement Therapies*, 16: 57-63.

สารสกัดจากต้นเหงือกปลาหมอพบว่ามีฤทธิ์ลดการเกิดหลอดเลือดใหม่และยับยั้งการเจริญของเนื้องอกในหนูชนิดเมาส์ที่ผ่าตัดฝังมะเร็งปากมดลูก

ทักษณี มหาศิริพันธุ์*, ลัญญา หกพุดชา**, สมชัย นิรุตติศาสตร์***, ภาวพันธ์ ภัทรโกศล***, สุทธิลักษณ์ ปทุมราช***

*หลักสูตรวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา สรีรวิทยา (สหสาขาวิชา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**สถาบันวิจัยและพัฒนา องค์การเภสัชกรรม

***คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Cancer Management and Research. 2555, 4: 269-279.

ต้นเหงือกปลาหมอ (*Acanthus ebracteatus* Vahl) มีการนำมาใช้ในการรักษาโรคหลายชนิดทั้งในประเทศ อินเดีย จีน และประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทางกรมแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทย มีการนำมาใช้ในการรักษาโรคผิวหนัง อาการอักเสบ แก้ปวด รักษาแผล ถอนพิษ

ขับเสหะ แก้วโอ เป็นยาอายุวัฒนะ เป็นต้น จากการศึกษาวิจัยพบว่า ต้นเหงือกปลาหมอมีสารหลายชนิด ได้แก่ สารในกลุ่มแอลคาลอยด์ ฟลาโวนอยด์ ไตรเทอปีนอยด์ สเตอรอล และ โพลีแซคคาไรด์ เป็นต้น จากการศึกษาวิจัยฤทธิ์ทางชีวภาพ พบว่า ต้นเหงือกปลาหมอ มีฤทธิ์ต้านแบคทีเรีย เสริมภูมิคุ้มกัน ปกป้องตับ ต้านสารอนุมูลอิสระ ต้านการอักเสบ และมีฤทธิ์ต้านเซลล์มะเร็ง ทีมผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาเพื่อดูผลของสารสกัดจากใบและลำต้นเหงือกปลาหมอ ที่มีต่อมะเร็งปากมดลูกที่ผ่าตัดฝังในหนูชนิดเมาส์ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า สารสกัดเหงือกปลาหมอลดการเจริญเติบโตของก้อนมะเร็งได้ และยังลดการเกิดหลอดเลือดใหม่ (angiogenesis)

ที่ไปเลี้ยงก้อนมะเร็ง ซึ่งก็อาจเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้สารสกัดเหงือกปลาหมอยับยั้งการเจริญของก้อนมะเร็งได้อย่างไรก็ตามการศึกษานี้มีข้อน่าสังเกตคือ ต้องใช้สารสกัดเหงือกปลาหมอในขนาดค่อนข้างสูงคือ 3,000 กรัม/กิโลกรัมน้ำหนักตัวหนูจึงจะเห็นผลชัดเจน

*Taksanee Mahasiripanth, Sanya Hokputsa, Somchai Niruthisard, Parvapan Bhattarakosol, Suthiluk Patumraj. (2012) Effects of *Acanthus ebracteatus* Vahl on tumor angiogenesis and on tumor growth in nude mice implanted with cervical cancer. *Cancer Management and Research*. 4: 269-279.